

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-III Semester-VI Examination: Oct/Nov.-2023
Political Science (Optional) Paper-XIII

POLO13: Politics and Movements in Maharashtra

Day and Date: Saturday, 09/12/2023

Total Marks: 60

Time: 2.30 PM To 4.30 PM

Instructions:

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 The gap between the two sessions of the state legislature should be not more than ----- months
 A. 2 months B. 4 months C. 6 months D. 5 months
- 2 How many members are appointed by the Governor in the Legislative Council.
 A. 6 B. 12 C. 10 D. 8
- 3 How many years of age does it take to become a governor?
 A. 30 B. 21 C. 35 D. 25
- 4 Under which section of the Indian Constitution did the constituent states provide for the executive board?
 A. 152 to 167 B. 213 to 240 C. 101 to 130 D. 52 to 82
- 5 What is the permanent chamber of the state legislature?
 A. Vidhan Sabha B. Lok Sabha C. Vidhan Parishad D. None of these
- 6 What is the party system in Maharashtra?
 A. Independent B. Two party system C. Multiparty D. Single party system
- 7 What is the party system in Maharashtra?
 A. Independent B. Two party system C. Multiparty D. Single party system
- 8 How many seats did the National Congress Party get in the 2019 Maharashtra Assembly elections?
 A. 62 B. 44 C. 46 D. 82
- 9 One of the following formed Swabhimani Shetkari Sanghatana.
 A. Sharad Joshi B. Sadabhau Khot C. Raghunathdada Patil D. Raju Shetty
- 10 Under whose presidency was the Shetkari Kamgar Paksha formed in 1948?
 A. Yashwantrao Chavan B. Sharad Joshi
 C. Bhausaheb Raut D. Vasant Dada Patil
- 11 Who set up the Anti-Superstition Committee in Maharashtra?
 A. Dr. Narendra Dabholkar B. Sharad Joshi C. Dr. Babasaheb Ambedkar D. None of these
- 12 What is the financial capital of India?
 A. Delhi B. Kolkata C. Gandhinagar D. Mumbai

13 When was the Anti-Superstition Committee established in Maharashtra?

- A.1989 B.1990 C.1995 D.1991

14 Which organization was founded by Dr. Babasaheb Ambedkar in 1942?

- A. Scheduled Caste Federation B. Indian Republican Party C. National Social Party D. None of the above

15 ----- and his contemporary associates founded a party called 'Naujwan Bharat Sabha'. A. Shahid Bhagat Singh b. Rajguru K. Dr. Babasaheb Ambedkar d. Maharishi Shinde

Q.2. Write short Notes (Three out of Four) .

15

- 1 Chief Minister
- 2 Structure of the Legislative Council
- 3 Shivsena
- 4 Superstition Eradication Movement in Maharashtra

Q.3. Write short Answers (Three out of Four) .

15

- 1 Explain the usefulness of the Legislative Council
- 2 Comment on the politics of BJP-Shiv Sena alliance.
- 3 Take a look at Dr. Ambedkar's pre-Dalit movement
- 4 Briefly state the objectives of social movements in Maharashtra.

Q.4.. Answer the following question on broad. (One out of two).

15

- 1 Explain the process of conversion of a legislator into law
- 2 Explain the role, characteristics and various movements of peasant movement.

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 राज्य विधिमंडळाच्या दोन अधिवेशना मधील अंतर किती महिन्यांपेक्षा जास्त असता कामा नये.
अ. २ महिने ब. ४ महिने क. ६ महिने ड. ५ महिने
- 2 विधान परिषदेमध्ये राज्यपालाकडून किती सदस्य नियुक्त केले जातात.
अ. ६ ब. १२ क. १० ड. ८
- 3 राज्यपाल होण्यासाठी वयाची किती वर्ष पूर्ण असावी लागतात.
अ. ३० ब. २१ क. ३५ ड. २५
- 4 भारतीय राज्यघटनेचा कोणत्या कलमा दरम्यान घटक राज्यांच्या कार्यकारी मंडळाची तरतुद केली आहे?
अ. १५२ ते १६७ ब. २१३ ते २४० क. १०१ ते १३० ड. ५२ ते ८२
- 5 राज्य विधिमंडळाचे कायमस्वरूपी सभागृह कोणते.
अ. विधानसभा ब. लोकसभा क. विधानपरिषद ड. यापैकी नाही
- 6 महाराष्ट्र राज्याच्या शासन व्यवस्थेत कोणती पक्ष पद्धती आहे.
अ. अपक्ष ब. द्विपक्ष क. बहुपक्ष ड. एकपक्ष

- 7 महाराष्ट्र राज्याच्या शासन व्यवस्थेत कोणती पक्ष पद्धती आहे.
अ. अपक्ष ब. द्विपक्ष क. बहुपक्ष ड. एकपक्ष
- 8 २०१९ सालच्या महाराष्ट्र विधानसभेच्या निवडणुकीमध्ये राष्ट्रीय काँग्रेस पक्षाला किती जागा मिळाल्या.
अ. ६२ ब. ४४ क. ४६ ड. ८२
- 9 खालीलपैकी कोणी स्वाभिमानी शेतकरी संघटनेची स्थापना केली.
अ. शरद जोशी ब. सदाभाऊ खोत क. रघुनाथदादा पाटील ड. राजू शेटी
- 10 १९४८ मध्ये कोणाच्या अध्यक्षतेखाली शेतकरी कामगार पक्षाची स्थापना करण्यात आली.
अ. यशवंतराव चव्हाण ब. शरद जोशी क. भाऊसाहेब राऊत ड. वसंत दादा पाटील
- 11 महाराष्ट्र मध्ये अंधश्रद्धा निर्मूलन समितीची स्थापना कोणी केली.
अ. डॉ. नरेंद्र दाभोळकर ब. शरद जोशी क. डॉक्टर बाबासाहेब आंबेडकर ड. यापैकी नाही
- 12 भारताची आर्थिक राजधानी कोणती.
अ. दिल्ली ब. कोलकत्ता क. गांधिनगर ड. मुंबई
- 13 महाराष्ट्र मध्ये अंधश्रद्धा निर्मूलन समितीची स्थापना कधी करण्यात आली ?
अ. १९८९ ब. १९९० क. १९९५ ड. १९९१
- 14 डॉक्टर बाबासाहेब आंबेडकरांनी 1942 साली कोणत्या संस्थेची स्थापना केली.
अ. शेड्युल कास्ट फेडरेशन ब. भारतीय रिपब्लिकन पक्ष क. राष्ट्रीय समाज पक्ष
ड. वरील सर्व
- 15 ----- यांनी व त्यांच्या समकालीन सहकार्यांनी 'नौजवान भारत सभा' नावाच्या पक्षाची स्थापना केली. अ. शहिद भगतसिंग ब. राजगुरू क. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर ड. महर्षी शिंदे

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 मुख्यमंत्री
- 2 विधान परिषदेची रचना
- 3 शिवसेना
- 4 महाराष्ट्रातील अंधश्रद्धा निर्मूलन चळवळ

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 विधान परिषदेची उपयुक्तता स्पष्ट करा.
- 2 भाजप-शिवसेना युतीच्या राजकारणावर भाष्य करा.
- 3 डॉ. आंबेडकर पूर्व दलित चळवळीचा आढावा घ्या
- 4 महाराष्ट्रातील सामाजिक चळवळींची उद्दिष्टे थोडक्यात सांगा.

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 विधेयकाचे कायद्यात रूपांतर होण्याची प्रक्रिया स्पष्ट करा
- 2 शेतकरी चळवळीची भूमिका, वैशिष्ट्ये व विविध आंदोलने स्पष्ट करा.

Model Answer Paper

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-III Semester-VI Examination: Oct/Nov.-2023

Political Science (Optional) Paper-XIII

POLO13: Politics and Movements in Maharashtra

Day and Date: Saturday, 09/12/2023

Total Marks: 60

Time: 2.30 PM To 4.30 PM

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

1 राज्य विधिमंडळाच्या दोन अधिवेशना मधील अंतर किती महिन्यांपेक्षा जास्त असता कामा नये.

अ. २ महिने ब. ४ महिने क. ६ महिने ड. ५ महिने

Option 3

2 विधान परिषदेमध्ये राज्यपालाकडून किती सदस्य नियुक्त केले जातात.

अ. ६ ब. १२ क. १० ड. ८

Option 2

3 राज्यपाल होण्यासाठी वयाची किती वर्ष पूर्ण असावी लागतात.

अ. ३० ब. २१ क. ३५ ड. २५

Option 3

4 भारतीय राज्यघटनेचा कोणत्या कलमा दरम्यान घटक राज्यांच्या कार्यकारी मंडळाची तरतुद केली आहे?

अ. १५२ ते १६७ ब. २१३ ते २४० क. १०१ ते १३० ड. ५२ ते ८२

Option 1

5 राज्य विधिमंडळाचे कायमस्वरूपी सभागृह कोणते.

अ. विधानसभा ब. लोकसभा क. विधानपरिषद ड. यापैकी नाही

Option 3

6 महाराष्ट्र राज्याच्या शासन व्यवस्थेत कोणती पक्ष पद्धती आहे.

अ. अपक्ष ब. द्विपक्ष क. बहुपक्ष ड. एकपक्ष

Option 3

7 महाराष्ट्र राज्याच्या शासन व्यवस्थेत कोणती पक्ष पद्धती आहे.

अ. अपक्ष ब. द्विपक्ष क. बहुपक्ष ड. एकपक्ष

Option 3

8 २०१९ सालच्या महाराष्ट्र विधानसभेच्या निवडणुकीमध्ये राष्ट्रीय काँग्रेस पक्षाला किती जागा मिळाल्या.

अ. ६२ ब. ४४ क. ४६ ड. ८२

Option 2

9 खालीलपैकी कोणी स्वाभिमानी शेतकरी संघटनेची स्थापना केली.

अ. शरद जोशी ब. सदाभाऊ खोत क. रघुनाथदादा पाटील ड. राजू शेटी

Option 4

10 १९४८ मध्ये कोणाच्या अध्यक्षतेखाली शेतकरी कामगार पक्षाची स्थापना करण्यात आली.

अ. यशवंतराव चव्हाण ब. शरद जोशी क. भाऊसाहेब राऊत ड. वसंत दादा पाटील

Option 2

11 महाराष्ट्र मध्ये अंधश्रद्धा निर्मूलन समितीची स्थापना कोणी केली.

अ. डॉ. नरेंद्र दाभोळकर ब. शरद जोशी क. डॉक्टर बाबासाहेब आंबेडकर ड. यापैकी नाही

Option 1

12 भारताची आर्थिक राजधानी कोणती.

अ. दिल्ली ब. कोलकत्ता क. गांधिनगर ड. मुंबई

Option 4

13 महाराष्ट्र मध्ये अंधश्रद्धा निर्मूलन समितीची स्थापना कधी करण्यात आली ?

अ. १९८९ ब. १९९० क. १९९५ ड. १९९१

Option 1

14 डॉक्टर बाबासाहेब आंबेडकरांनी 1942 साली कोणत्या संस्थेची स्थापना केली.

अ. शेड्युल कास्ट फेडरेशन ब. भारतीय रिपब्लिकन पक्ष क. राष्ट्रीय समाज पक्ष
ड. वरील सर्व

Option 1

- 15 ----- यांनी व त्यांच्या समकालीन सहकार्यांनी 'नौजवान भारत सभा' नावाच्या पक्षाची स्थापना केली. अ. शहिद भगतसिंग ब. राजगुरू क. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर ड. महर्षी शिंदे

Option 1

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

1 मुख्यमंत्री

Ans:

2 विधान परिषदेची रचना

Ans:

3 शिवसेना

Ans:

4 महाराष्ट्रातील अंधश्रद्धा निर्मूलन चळवळ

Ans:

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 विधान परिषदेची उपयुक्तता स्पष्ट करा.

Ans:

2 भाजप-शिवसेना युतीच्या राजकारणावर भाष्य करा.

Ans:

3 डॉ. आंबेडकर पूर्व दलित चळवळीचा आढावा घ्या

Ans:

4 महाराष्ट्रातील सामाजिक चळवळींची उद्दिष्टे थोडक्यात सांगा.

Ans:

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 विधेयकाचे कायद्यात रूपांतर होण्याची प्रक्रिया स्पष्ट करा

Ans:

2 शेतकरी चळवळीची भूमिका, वैशिष्ट्ये व विविध आंदोलने स्पष्ट करा.

Ans:
